درخت تو گر بار دانش بگیرد به زیر آوری چرخ نیلوفری را

نمونه سوالات امتحانی دی ماه

آیا با بسته جهش کانون آشنا هستید؟

یکی از ابتکارات امسال کانون فرهنگی آموزش(قلم چی) بسته جهش می‌باشد که در ۳ حوزه ، فرایند آموزش شما را تکمیل خواهد کرد و باعث پیشرفت نمرات شما در مدرسه میشود.

✓ **آزمون های تشریحی کانون از دوم دبستان تا دوازدهم: با هدف تمرین بیشتر و بهبود نمرات در مدرسه و امتحانات نیمسال اول و دوم**

✓ **فیلم های آموزشی آفلاین پیشرفت: تدریس توسط مجرب ترین دبیران پرمخاطب کشور، منطبق بر برنامه آموزش و پرورش و کتاب درسی با هدف پیشرفت در مدرسه**

✓ **نرم افزار پلکان یادگیری: شامل آزمون‌های تستی و تشریحی در سطوح مقدماتی و پیشرفته، با امکان ساخت آزمون در هر سطح دشواری**

kanoonBook.ir

برای دریافت جایزه ویژه از کانون بوک و یا آشنایی بیشتر با بسته جهش کانون، عدد ۳۳ را به سر شماره ۹۰۰۰۸۴۵۱ ارسال کنید.

www.kanoon.ir

نام و نام خانوادگی:	نمره به عدد: نام دبیر:	
سوالات امتحانی درس: علوم و فنون ادبی ۳	تاریخ امتحان: ۱۴۰۴/۱۰/۰۹	ساعت شروع: ۸ صبح
مدت امتحان: ۷۰ دقیقه / پرسشنامه	**آموزش و پرورش منطقه تهران** **دبیرستان مهد اسلام** **(دوره دوم)**	**مهر مدرسه**
نوبت دی ماه- سال تحصیلی ۱۴۰۴ **متوسطه دوره دوم -پایه: دوازدهم انسانی**		

تاریخ ادبیات (۲ نمره)		
۱	الف) شمس و طغرا اثر کیست؟ ب) تاریخ بیداری ایرانیان اثر کیست	۰/۵
۲	چه عواملی در ایجاد بیداری جامعه اثرگذار بود؟ (۲ مورد)	۰/۵
۳	چه کسی توانست با شعرهای ساده عامیانه اش در میان مردم جایگاه مناسبی پیدا کند و به نسیم شمال شهرت یافت؟	۰/۵
۴	**هر یك از موارد گروه الف در جدول زیر، مربوط به کدام یك از شخصیت هاي گروهاست؟** الف) او با تغییر سبک نگارش، تکلف را در نثر از بین برد و مسائل عصر را با کاربرد زمان و اصطلاحات رایج و آمیخته به شعر و ضرب المثل های لطیف نوشت. ب) **در به کارگیری تعبیرات عامیانه و آفریدن اشعاری ساده و روان مهارت بسیار داشت. در طنز، هجو و هزل چیره دست بود.** الف: ایرج میرزا، **قائم مقام فراهانی**، عارف قزوینی ب:	۰/۵
سبک شناسی (۲ نمره)		
۵	**درستي و نادرستي هر يك از عبارت هاي زير را مشخص كنيد.** الف) **ابوالقاسم لاهوتی و فرخی یزدی از شاخص ترین شاعران دفاع از کارگران و ضعیفان اند.** ب) **توجه به قالب های قصیده، غزل و مثنوی در شعر ملک الشعرای بهار و ادیب الممالک** فراهانی بیشتر است پ) **یکی دیگر از ویژگیهای زبانی، توجه به زبان و دقت در کاربرد جمله ها و ترکیبها در شعر عصر بیداري است.**	۱/۵
۶	**سروده زیر را بخوانید و يك ويژگي ادبي و و يك ويژگي فكري براي آن بنويسيد.** **در محیط طوفا ن زا ماهرانه در جنگ است / ناخدای استبداد با خدای آزادی**	۰/۵
موسیقی شعر (۶ نمره)		
۷	**تقطيع نمونه هاي زير، به صورتي كه بين دو هلال تقطيع شده است، با كدام اختيارات شاعري مطابقت** دارد؟ نوع آن را بنويسيد. الف) «آرزویی دارم»(– UU – – –) ب) دل بی درد (U– – –U)	۱
۸	واژه «**دست آموز**» را یک بار با حذف همزه و یک بار بی‌همزه، تقطیع هجایی کنید. الف) با حذف همزه: الف) بدون حذف همزه:	۱
۹	نام رکن‌های معادل هجاهای زیر را بنویسید. الف) « UU– –» ب) « – –U »	۱
۱۰	با نگرش به بیت پیش رو پاسخ دهید: « بی تو در کلبه گدایی خویش / رنج‌هایی کشیده‌ام که مپرس » الف) مصراع نخست از بیت زیر را تقطیع هجایی و تقطیع به ارکان نمایید؛ سپس نام ارکان آن را بنویسید.	۲

www.kanoon.ir

	ب) اختیارات شاعری آن را بازگو کنید. ج) این بیت وزن همسان دارد یا ناهمسان؟	
۱۱	ضمن یافتن وزن بیت ها بیان کنید که کدامیک از بیت های زیر را می توان به دو صورت سامان داد و تقطیع به ارکان کرد؟ دلیل خود را بنویسید. **الف)** شاید اگر آفتاب و ماه نتابند / پیش دو ابروی چون هلال محمد ب) دی شیخ با چراغ همی‌گشت گرد شهر/ کز دیو و دد ملولم و انسانم آرزوست	۱
	زیباشناسی (۶ نمره)	
۱۲	**در بیتهای زیر آرایه مراعات نظیر بین کدام واژگان ایجاد شده است؟ مشخص کنید؟** چون در این میدان نداری دست و پایی همچو گوی / اختیار سر به زلف همچو چوگانش گذار	۱
۱۳	در بیت زیر **تلمیح، تناقض، لف و نشر، تضاد و تضمین** را مشخص کنید و آرایه های مورد نظر را گزارش دهید. (هر بیت یک آرایه) الف) اگر ز خلق ملامت و گر ز کرده ندامت / کشیدم از تو کشیدم شنیدم از تو شنیدم ب) یار بی پرده از در و دیوار / در تجلی است یا اولو الأبصار پ) حافظ از جور تو، حاشا که بگرداند روی / من از آن روز که در بند توام، آزادم ت) درنیابد حال پخته هیچ خام / پس سخن کوتاه باید والسلام ث) چیست این سقف بلند ساده بسیار نقش / هیچ دانا زین معما در جهان آگاه نیست	۲/۵
۱۴	در بیت زیر آرایه لف ها و نشر ها را بیابید و نوع آن را بنویسید. گر ندیدی قبض و بسط عشق را / گریه مینا نگر خندیدن ساغر ببین.	۱
۱۵	با نگرش به بیت « پدرم روضه رضوان به دو گندم بفروخت/ من چرا ملك جهان را به جوي نفروشم» الف) در این بیت، بین چه واژه هایي، مراعات نظیر به کار رفته است؟ ب) تلمیح به کار رفته در این بیت را بیابید و آن را گزارش کنید.	۱
۱۶	در بیت زیر کدام آرایه بارز دیده میشود. ز کوی یار می آید نسیم باد نوروزی / از این باد ار مدد خواهی چراغ دل برافروزی **۱) تضاد** ۲) **متناقض نما** ۳) **تضمین** ۴) **تلمیح**	۰/۵
	نقد و تحلیل نظم و نثر (۴ نمره)	
۱۷	قصیده زیر از بهار را بخوانید و آن را در سه سطح زبانی، ادبی و فکری بررسی کنید.(هر سطح دو مورد) از ملک ادب حکم گزاران همه رفتند / شو بار سفر بند که یاران همه رفتند آن گرد شتابنده که در دامن صحراست / گوید چه نشینی که سواران همه رفتند داغ است دل لاله و نیلی است بر سرو / کز باغ جهان لاله عذاران همه رفتند افسوس که افسانه سرایان همه خفتند / اندوه که اندوه گساران همه رفتند	۳
۱۸	نمونه زیر را بخوانید و به پرسشها پاسخ دهید. اگر چه ما در این تاریخ خود بیداری ایرانیان را از سال ۱۳۲۲ شروع کرده ایم، لکن اگر خیال خود را جمع کنیم و به نظر دقت و انصاف درتاریخ گذشتگان بنگریم، هر آینه به خوبی مشاهده می کنیم که در مجاری سنهٔ ۱۳۶۵ بسیاری از امور و وقایع را که دلالت دارد بر بیداری ایرانیان و قدم گزاردن آنها به راه تمدن و باعث و مسبب آن را جز مرحوم میرزا تقی خان امیر نظام احدی را سراغ نداریم چه آن بزرگ مرد از آن یگه اشخاص بود که به قابلیت خود بدون اسباب و مساعدت خارجی از پستی به بلندی رسید. الف) دو ویژگي زباني این نوشته را بنویسید. ب) شیوه بیان این نوشته، چگونه است. ج) ویژگی فکری این نوشته چیست؟	۱
	کامیاب باشید	

www-kanoon-ir

تاریخ ادبیات (۲ نمره)		
۱	الف) ب)	۰/۵
۲		۰/۵
۳		۰/۵
۴	<table><tr><th>الف</th><th>ب</th></tr><tr><td>الف) او با تغییر سبک نگارش، تکلف را در نثر از بین برد و مسائل عصر را با کاربرد زمان و اصطلاحات رایج و آمیخته به شعر و ضرب المثل های لطیف نوشت. ب) **در به کارگیری تعبیرات عامیانه و آفریدن اشعاری ساده و روان مهارت بسیار داشت. در طنز، هجو و هزل چیره دست بود.**</td><td>ایرج میرزا **قائم مقام فراهانی** عارف قزوینی</td></tr></table>	۰/۵
سبک شناسی (۲ نمره)		
۵	**درستي و نادرستي هر يك از عبارت هاي زير را مشخص كنيد.** الف) ب) پ)	۱/۵
۶		۰/۵
موسیقی شعر (۶ نمره)		
۷	الف) ب)	۱
۸	الف) با حذف همزه: الف) بدون حذف همزه:	۱
۹	الف) « UU– – » ب) « – –U »	۱
۱۰	الف) ب) ج)	۲
۱۱		۱
زیباشناسی (۶ نمره)		
۱۲	چون در این میدان نداری دست و پایی همچو گوی / اختیار سر به زلف همچو چوگانش گذار	۱
۱۳	الف)	۲/۵

www-kanoon-ir

	ب) پ) ت) ث)	
۱۴	گر ندیدی قبض و بسط عشق را / گریه مینا نگر خندیدن ساغر ببین.	۱
۱۵	« پدرم روضه رضوان به دو گندم بفروخت/ من چرا ملك جهان را به جوي نفروشم» الف) ب)	۱
۱۶	ز کوی یار می آید نسیم باد نوروزی / از این باد ار مدد خواهی چراغ دل برافروزی **۱) تضاد** ۲) **متناقض نما** ۳) **تضمین** ۴) **تلمیح**	۰/۵
نقد و تحلیل نظم و نثر (۴ نمره)		
۱۷	قصیده زیر از بهار را بخوانید و آن را در سه سطح زبانی، ادبی و فکری بررسی کنید.(هر سطح دو مورد)	۳
۱۸	نمونه زیر را بخوانید و به پرسشها پاسخ دهید. الف) دو ویژگي زباني این نوشته را بنویسید. ب) شیوه بیان این نوشته، چگونه است. ج) ویژگی فکری این نوشته چیست؟	۱
	کامیاب باشید	

www-kanoon-ir

تاریخ ادبیات (۲ نمره)		
۱	الف) محمدباقر میرزا خسروی ب) ناظم الاسلام	۰/۵
۲	تأثیر جنگ های نافرجام ا یران و روس و توجه مردم به واقعیتها و امکانات فنی دنیای جدید/ کوششهای عباس میرزا، ولیعهد فتحعلی شاه در روی آوردن به دانش و فنون جدید/ اعزام دانشجویان ایرانی به خارج از کشور برای تحصیل/ رواج صنعت چاپ و روزنامه نویسی و ترجمه و نشر کتابهای غربی/ تأسیس مدرسه دارالفنون و آموزش دانشهای نوین به دست امیرکبیر	۰/۵
۳	سید اشرف الدین گیلانی	۰/۵
۴	**هر یك از موارد گروه الف در جدول زیر، مربوط به کدام یك از شخصیت هاي گروهاست؟** الف) او با تغییر سبک نگارش، تکلف را در نثر از بین برد و مسائل عصر را با کاربرد زمان واصطلاحات رایج و آمیخته به شعر و ضرب المثل های لطیف نوشت. — ب: ایرج میرزا ب) **در به کار گیر تعبیرات عامیانه و آفریدن اشعاری ساده و روان مهارت بسیار داشت. در طنز، هجو و هزل چیره دست بود.** — ب: عارف قزوینی **قائم مقام فراهانی**	۰/۵
سبک شناسی (۲ نمره)		
۵	**درستي و نادرستي هر يك از عبارت هاي زير را مشخص كنيد.** الف) درست ب) درست پ) نادرست	۱/۵
۶	سروده زیر را بخوانید و يك ويژگي ادبي و و يك ويژگي فكري براي آن بنويسيد. **ادبی: استبداد، آزادی: تضاد / محیط طوفان زا: استعاره از جامعه آشفته / فکری: موضوع آن درباره آزادی به معنای دمکراسی است.**	۰/۵
موسیقی شعر (۶ نمره)		
۷	**تقطيع نمونه هاي زير، به صورتي كه بين دو هلال تقطيع شده است، با كدام اختيارات شاعري مطابقت** دارد؟ نوع آن را بنويسيد. الف) تغییر کمیت، بلند به کوتاه ب) تغییر کمیت، کوتاه به بلند	۱
۸	واژه «**دست آموز**» را یک بار با حذف همزه و یک بار بی‌همزه، تقطیع هجایی کنید. الف) با حذف همزه: دس – تا- موز (– – –U) الف) بدون حذف همزه: دست – آ - موز (–U – –U)	۱
۹	نام رکن‌های معادل هجاهای زیر را بنویسید. الف) فعلاتن ب) مفعول	۱
۱۰	با نگرش به بیت پیش رو پاسخ دهید: **«** بی تو در کلبه گدایی خویش **/** رنج‌هایی کشیده‌ام که مپرس **»** الف) وزن: فاعلاتن مفاعلن فعلن ب) هجای ششم مصراع نخست باید بلند تلفظ شود. ج) ناهمسان	۲
۱۱	الف) وزن: مفتعلن فاعلات مفتعلن فع ب) وزن: مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن / مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل (بیت دوم)	۱
زیباشناسی (۶ نمره)		
۱۲	**در بیتهای زیر آرایه مراعات نظیر بین کدام واژگان ایجاد شده است؟ مشخص کنید؟**	۱

www.kanoon.ir

	چون در این **میدان** نداری دست و پایی همچو **گوی** / اختیار سر به زلف همچو **چوگان**ش گذار	
۱۳	در بیت زیر **تلمیح، تناقض، لف و نشر، تضاد و تضمین** را مشخص کنید و دانسته های مورد نظر را گزارش دهید. (هر بیت یک آرایه) الف) **لف و نشر**: ملامت، ندامت/ کشیدم، شنیدم ب) **تلمیح:** یا اولو الأبصار پ) **تضمین**: مصراع دوم شعر سعدی است ت) **تضاد**: پخته، خام ث) **تناقض**: ساده بسیار نقش	۲/۵
۱۴	در بیت زیر آرایه لف ها و نشر ها را بیابید و نوع آن را بنویسید. لف: قبض، بسط / نشر: گریه مینا، خندیدن ساغر/ مرتب	۱
۱۵	با نگرش به بیت « پدرم روضه رضوان به دو گندم بفروخت/ من چرا ملك جهان را به جوي نفروشم» الف) پدرم، روضه رضوان، گندم، جو ب) به داستان حضرت آدم اشاره دارد که با خوردن گندم از بهشت رانده شد.	۱
۱۶	۲) **متناقض نما**	۰/۵
نقد و تحلیل نظم و نثر (۴ نمره)		
۱۷	زبانی: ساده و روان است / برای عامه مردم قابل فهم است/ شدن به معنای رفتن به کار رفته است/ ادبی:غزل است، به سنت های ادبی پایبند است، تکرار تخیلات دوره های پیشین است/ فکری: اجتماعی و وطنی است. به مشکلات مردم و وضعیت نامطلوب جامعه در شعر می پردازد.	۳
۱۸	نمونه زیر را بخوانید و به پرسشها پاسخ دهید. الف) ساده، روان، قابل فهم است / ترکیب واژه های ناآشنای عربی آن کم است، عبارت وصفی و دور و دراز و لفظ پردازی کم است. ب) جدّ ج) نگاهی نو و متجددانه به تاریخ دارد. بخشی از شرح حال مردان مشروطه است. اخبار و اطلاعات آن مستند است و دست اول	۱
	کامیاب باشید	